

AIZKRAUKLES NOVADA DOME

Lāčplēša iela 1A, Aizkraukle, Aizkraukles nov., LV-5101, tālr. 65133930, e-pasts dome@aizkraukle.lv, www.aizkraukle.lv

Aizkrauklē

#LEMUMA_REG_DATUMS#

sēdes protokols Nr.

#SEDES_NR#., .p.

LĒMUMS Nr. #LEMUMA_NUMURS#

Par Aizkraukles novada pašvaldības līdzdalības saglabāšanu
Aizkraukles novada pašvaldības sabiedrībā ar ierobežotu atbildību
"AIZKRAUKLES SILTUMS"

Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktā ir noteikta pašvaldības autonomā funkcija – organizēt iedzīvotājiem ūdenssaimniecības, siltumapgādes un sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 9. punktu, domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos. Tā paša likuma 73. panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. pantam.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmo daļu publiskā persona privāto tiesību jomā darbojas veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un veicot komercdarbību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus.

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta pirmajai daļai publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4. panta nosacījumiem, tā paša likuma 7. panta otrajā daļā noteikts, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu

kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija. Lēmumā ietver vērtējumu attiecībā uz atbilstību šā likuma 4. panta nosacījumiem un vispārējo stratēģisko mērķi.

Pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta pirmo daļu, ir veikts Aizkraukles novada pašvaldības līdzdalības izvērtējums (*pielikumā*) Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrības "AIZKRAUKLES SILTUMS" (turpmāk – SIA "Aizkraukles siltums"), reģistrācijas numurs 40003007886, juridiskā adrese: Rūpniecības iela 2, Aizkraukle, Aizkraukles nov., LV-5101.

No minētā juridiskā un ekonomiskā izvērtējuma, tai skaitā ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, secināms, ka līdzdalība SIA "Aizkraukles siltums" ir saglabājama. Siltumapgādes pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi pakalpojumi, kapitālsabiedrībai ir būtiska loma šo funkciju un pakalpojumu nodrošināšanai, tajā skaitā, lai nodrošinātu Pašvaldības iedzīvotājiem nepārtrauktu un kvalitatīvu siltumapgādes pakalpojumu sniegšanu un pārvaldītu stratēģiski svarīgu īpašumu (siltumapgādes infrastruktūru), kas atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1. punkta, 2. punkta un 3. punkta nosacījumiem.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta otrajā daļā cita starpā noteikto, ka, veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Pašvaldība atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta otrajai daļai, novērtējot tās līdzdalības saglabāšanu SIA "Aizkraukles siltums", konsultējās ar Latvijas siltumuzņēmumu asociāciju. Pašvaldība saņēma biedrības vēstuli Nr. 42 - 2025, kurā norādīts, ka siltumapgāde ir stratēģiski svarīga nozare, jo nodrošina sabiedrisko pakalpojumu – centralizētu siltumapgādi, ko regulē speciāli normatīvie akti, nosakot īpašas prasības pakalpojuma sniegšanai. Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 4. panta pirmo daļu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ir tāds komersants, kurš sniedz pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta ar šo likumu. Saskaņā ar Enerģētikas likumu energoapgādes komersants ir licencēts komersants, kas nodarbojas ar energoapgādi. Siltumenerģijas apgādes pakalpojuma tarifu regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulators, kas arī vērtē izmaksu pamatotību. Asociācija norāda, ka kapitālsabiedrība darbojas nozarē, kam infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi ar ilgu atmaksāšanās laiku. Šo projektu mērķis ir vides kvalitātes saglabāšana, aizsardzība un uzlabošana. To rezultātā ir nodrošināta pieejamība kvalitatīviem siltumapgādes pakalpojumiem. Ar ES līdzfinansējumu realizētajiem projektiem ir 5 gadu pēcuzraudzības periods, kā laikā projektā radītais īpašums vai īpašums, kas guvis labumu projekta rezultātā, nedrīkst mainīt īpašnieku vai arī nedrīkst tikt iznomāts. Ja projekta ietvaros tiek veiktas investīcijas pārvades un sadales sistēmā, tad daļēja pēcuzraudzība turpinās visā investīciju dzīves cikla garumā. Siltumtīklu dzīves cikls ir 30 gadi. Vienlaikus norāda, ka apdzīvotās vietās, kur nav nodrošināta centralizēta dabasgāzes infrastruktūra, centralizēto siltumapgādes siltumavotos ir jāuzstāda šķeldas apkures katli, kas ir būtiski dārgāki nekā gāzes apkures katli kā arī tiem ir lielākas apkalpošanas un uzturēšanas izmaksas. Lai kurinātu ar biomasu ir nepieciešamas 5-7 reizes lielākas investīcijas 1 MW jaudas uzstādīšanai. Turklāt siltumavotos ir jābūt pietiekamām rezerves jaudām, lai centralizētā siltumapgāde tiktu nepārtraukti nodrošināta arī avārijas situācijās un netipiski aukstās ziemās. Papildus riski, kas ietekmē investīciju atmaksāšanās laiku, ir neprognozējami klimatiskie apstākļi, ko potenciālais investors nevar ietekmēt, bet uzstādītajām jaudām ir jānodrošina siltumapgāde arī aukstās ziemās. Siltumapgāde ir nozare ar augstu kvalitātes standartu un augstām vides prasībām, jo patērētāji ir iedzīvotāji. Standarta pazemināšana nav pieļaujama. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” viens no mērķiem ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kas nozīmē, ka siltumenerģijas ražošana, pārvade un sadale ir nozare, kurā ir nepieciešams augsts kvalitātes standarts. Radot iespējas lielākam klientu skaitam pieslēgties pie centralizētās apkures sistēmas,

tiek nodrošināts mazāks gaisa piesārņojums nekā tad, ja darbojas daudz mazas privātas katlumājas, kuru piesārņojošo darbību nereglamentē Latvijas normatīvie akti.

Konkurences padomes atzinumā (Pašvaldībā reģistrēts 2026. gada 4. martā ar Nr. 3.5/26/45 norādīts, ka centralizētā siltumapgāde (pārvade un sadale) un siltumenerģijas ražošana un tirdzniecība ir atsevišķi pakalpojumi, Konkurences padome secināja, ka centralizētās siltumapgādes pārvades un sadales pakalpojumu sniegšanas tirgū vēsturiski var būt izveidojies dabiskais monopols, kas izskaidrojams ar infrastruktūras izveidi un uzturēšanu un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama un lietderīga. Līdz ar to atzīst, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamatpakalpojumi – siltumenerģijas pārvade un sadale – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē. Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu, Konkurences padome norādīja, ka šo pakalpojumu sniegšanas tirgū potenciāli ir iespējama konkurence, gadījumā, ja šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vēlētos ienākt citi, t.sk. privātie tirgus dalībnieki, siltumenerģijas apgādes sistēmas operatoram savā licences darbības zonā atbilstoši Enerģētikas likuma 48. un 49. pantam jānodrošina iespējas arī citiem, t.sk. privātajiem tirgus dalībniekiem realizēt to saražoto siltumenerģiju. Konkurences padome papildus uzsvēra, ka negatīva pieredze, kad atsevišķi tirgus dalībnieki nav spējuši sniegt kvalitatīvu pakalpojumu, nenozīmē, ka to nespētu kvalitatīvi nodrošināt citi tirgus dalībnieki, tāpēc aicina vērtēt potenciālo tirgus dalībnieku resursu pietiekamību pakalpojuma nodrošināšanā, nevis tā piederību publiskajam vai privātajam sektoram.

Konkurences padome par SIA “Aizkraukle siltums” papildpakalpojumiem norāda, ka:

- primāri Kapitālsabiedrībai jāatturas no tādu pakalpojumu sniegšanas, kurus var veikt privātie tirgus dalībnieki. Tā, piemēram, Kapitālsabiedrībai ekskavatora-iekrovēja pakalpojumi primāri jāizmanto savas darbības nodrošināšanai un jāatturas no šo pakalpojumu sniegšanas tajos gadījumos, kad šādus darbus var veikt privātie tirgus dalībnieki. Tāpat arī dažāda veida darbu veikšana objektos ir atbalstāma tikai tiktāl, cik būvniecības pakalpojumi tiek sniegti centralizētās siltumapgādes pakalpojumu sistēmas lietotājiem un vērsti uz šo pakalpojumu nepārtrauktu un drošu saņemšanu, tie ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē;
- Konkurences padome aicina Pašvaldību arī vērtēt iekšējo siltumtīklu apkalošanas un siltummezglu telemetrijas datu nodrošināšanas pakalpojumu sniedzēju primāri izvēlēties ar publiskā iepirkuma procedūru;
- Konkurences padome pirmšķietami nav iebildumu pret līgumu ar AS “Sadales tīkls” par nedzīvojamo telpu transformatora apakšstacijā, kurā atrodas viņu iekārtas.

Noslēgumā Konkurences padome aicina Pašvaldību un kapitālsabiedrības regulāri veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem (t.sk. pašiem komersantiem), tādējādi novērtējumā gūstot vispilnīgāko un visaptverošāko informāciju. Konkurences padome vērsa uzmanību, ka minētais konkurences neitralitātes pārkāpumu risku novērtējums ir atzīstams par būtisku ekonomiskā izvērtējuma sastāvdaļu, ar kura palīdzību publiskai personai ir iespējams ne tikai identificēt iespējamus konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus, bet arī tos novērst.

Pašvaldība, pieņemot šo lēmumu, ņem vērā šo institūciju veiktos secinājumus, kā arī paustās rekomendācijas. Vienlaikus tiek ņemts vērā, ka SIA “Aizkraukles siltums” 2024. gadā sniegto papildu pakalpojumu (piemēram, Ieņēmumi no iekšējo tīklu apkalošanas 0,22%; Ieņēmumi no siltummezglu telemetrijas datu nodrošināšana 0,08%; Ieņēmumi no ekskavatora-iekrovēja pakalpojumu sniegšanas 0,04%; Ieņēmumi no darbiem objektos 0,06%; Ieņēmumi no nedzīvojamo telpu nomas 0,03%) īpatsvars kopā veido tikai 0,43 % no kopējiem sabiedrības ieņēmumiem.

Ņemot vērā minēto, tostarp izvērtējumā paustos apsvērumus, Pašvaldība atzīst, ka pastāv Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā paredzētie nosacījumi publiskas personas līdzdalībai šajā kapitālsabiedrībā, un Pašvaldības līdzdalības saglabāšana

SIA "Aizkraukles siltums" ir pamatota no ekonomiskā viedokļa un atbilst konkurenci regulējošajiem tiesību aktiem.

Kā jau minēts, augstākā lēmējinstītūcija lēmumā ietver arī vispārējo stratēģisko mērķi. Proti, publiskas personas augstākās lēmējinstītūcijas noteikti kapitālsabiedrības mērķi, kurus publiska persona vēlas sasniegt ar līdzdalību kapitālsabiedrībā un kuri izriet no tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem.¹

Aizkraukles novada pašvaldības Attīstības programmas 2021. – 2028. gadam stratēģiskajā daļā² kā mērķi izvirzīti energoefektivitātes uzlabošana t.sk. siltumapgādes sistēmu modernizācija, klimata neitralitātes veicināšana. Savukārt Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam³ ir noteikts, ka centralizētās siltumenerģijas ražošana ir būtiska enerģētikas sastāvdaļa, kas veido vairāk nekā pusi no primāro energoresursu patēriņa, nodrošinot Latvijas iedzīvotāju vajadzības pēc siltuma ziemas periodā, kā arī karstā ūdens. Stratēģijā paredzēts, ka viens no mērķiem ir inovatīva un ekoeftīva ekonomika - atjaunojama un droša enerģija. Kā viens no prioritāriem ilgtermiņa rīcības virzieniem ir noteikti energoefektivitātes pasākumi – īpaši svarīgi ir veikt centralizēto siltumapgādes sistēmu, katlu māju un pārvades līniju renovāciju, lai samazinātu siltumenerģijas patēriņu un zudumus. Vēlams palielināt centralizētās siltumapgādes pieslēgumu skaitu, tādējādi uzlabojot centralizēto siltumapgādes sistēmu darbības efektivitāti.

Ņemot vērā minēto, un pamatojoties uz Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 10. panta pirmās daļas 9. punktu, 73. panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87. panta pirmo daļu, 88. panta pirmo un otro daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta pirmo daļu, 7. panta pirmo un otro daļu, Konkurences likuma 14.¹ pantu, un Aizkraukles novada domes Finanšu un attīstības komitejas 16.04.2026. atzinumu, atklāti balsojot: , Aizkraukles novada dome **NOLEMJ**:

1. Saglabāt Pašvaldības līdzdalību Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS", reģistrācijas Nr. 40003007886, un atzīt to par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4. panta nosacījumiem.
2. Noteikt, ka Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS" vispārējais stratēģiskais mērķis ir sniegt kvalitatīvus, uzticamus un ilgtspējīgus siltumapgādes pakalpojumus, nodrošināt stratēģiski svarīgās siltuma pārvades un siltumapgādes infrastruktūras pārvaldību kapitālsabiedrības darbības teritorijās.
3. Uzdot Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS", reģistrācijas Nr. 40003007886, valdei:
 - 3.1. nodrošināt kapitālsabiedrībai noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa izpildi;
 - 3.2. katru gadu veikt tirgus izpēti un analīzi attiecībā uz kapitālsabiedrības papildpakalpojumiem, kā arī uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu, un, konstatējot, ka tirgus spēj nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, atturēties no turpmākas attiecīgo pakalpojumu sniegšanas. Ja Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS", reģistrācijas Nr. 40003007886, tomēr turpina sniegt šos pakalpojumus, tai regulāri veikt ietekmes uz konkurenci

¹ Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, 1. pants.

<https://likumi.lv/ta/id/269907#p1>

² Attīstības programmas 2021-2028.gadam 8. lpp. Picejams: <https://www.aizkraukle.lv/lv/aizkraukles-novada-attistibas-programma-2021-2028-gadam>

³ <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15129/download?attachment> <https://www.mk.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspējigas-attistibas-strategija>

izvērtējumu, lai identificētu un novērstu iespējamu neatbilstību Konkurences likuma 14.¹ pantam.

4. Kontroli par lēmuma izpildi veikt Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS", reģistrācijas Nr. 40003007886, kapitāla daļu turētāja pārstāvim.

Pielikumā: Izvērtējums par Aizkraukles novada pašvaldības kapitālsabiedrībā "AIZKRAUKLES SILTUMS" uz 18 lappusēm

#LEMUMA_PARAKSTITAJA1_AMATS#

#LEMUMA_PARAKSTITA
JA1_VARS#
#LEMUMA_PARAKSTITAJA1_U
ZVARDS#